

بررسی رابطه بین تعهد زناشویی و ویژگی‌های خانوادگی با بخشش خیانت زنان متاهل شهر تهران

سارا نوروزی^۱، سمیه یاری^۲

^۱ کارشناس ارشد مشاوره راهنمایی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات، تهران، ایران (نویسنده مسئول)

^۲ کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه علوم و تحقیقات واحد شاهرود، شاهرود، ایران

چکیده

هدف از انجام پژوهش حاضر بررسی رابطه بین تعهد زناشویی و ویژگی‌های خانوادگی با در بخشش خیانت فرضی در زنان متاهل شهر تهران بود. جامعه پژوهش شامل کلیه زنان منطقه ۳ شهر تهران بود و برای تعیین حجم نمونه با استفاده از شیوه نمونه‌گیری در دسترس ۲۰۰ نفر از زنان متاهل مراجعه به کلینیک‌ها و مراکز مشاوره به عنوان حجم نمونه انتخاب گردید. ابزار پژوهش شامل پرسشنامه‌های خانوادگی، تعهد زناشویی و بخشش بود. یافته‌ها نشان داد که از متغیرهای خانوادگی نسبت‌های خانوادگی زوجین بیشترین همبستگی را با بخشش دارد، و زوجینی که با هم نسبت خانوادگی دارند، احتمال دارد خیانت همسر را ببخشند، و آشنایی از طریق اینترنت با میزان بخشش زنان نسبت به خیانت فرضی همسرانشان بیشترین همبستگی منفی را دارد، یعنی زنانی که به صورت اینترنتی با همسرانشان آشنا شده‌اند کمتر احتمال دارد که خیانت همسرانشان را ببخشند. همچنین در بین متغیرهای تعهد زناشویی، تعهد ساختاری بیشترین همبستگی را با بخشش خیانت همسران دارد.

واژه‌های کلیدی: پیش‌بینی، متغیرهای خانوادگی، تعهد زناشویی، بخشش خیانت

مقدمه

همواره خانواده به عنوان یکی از محیط های مؤثر در سلامت جسمی و روانی فرد در نظر گرفته می شود. درباره یکی از عواملی که سلامت خانواده را با چالش مواجه می کند، تحت عنوان کلی خیانت زناشویی^۱ بحث می شود که مهم ترین عامل تهدید کننده عملکرد، ثبات و تداوم روابط زناشویی است. خیانت زناشویی از جمله مواردی است که زوج درمانگر به صورت منظم در فعالیت های بالینی خود با آن روبرو می شوند، و به هر گونه روابط جنسی یا عاطفی فراتر از چهارچوب روابط متعهدانه بین دو همسر اطلاق می شود. خیانت زناشویی براساس یک تعریف کلی نقض تعهد رابطه دو نفره است که به شکل گیری درجاتی از صمیمیت عاطفی و فیزیکی با فردی خارج از این رابطه منجر می شود و از منظری دیگر به چهار نوع بی وفایی جنسی، بی وفایی عاطفی، بی وفایی ترکیبی (عاطفی و جسمی) و بی وفایی مجازی (شامل رابطه جنسی تلفنی گفتگوهای جنسی و مشاهده فیلم های پورنو) تقسیم می شود (کرمی، زکی بی، محمدی و حق شناس، ۱۳۹۴).

عموم محققان اذعان دارند که هر چند عشق رومانتیک می تواند کشش متقابل شدیدی بین زن و مرد جوان به وجود آورد، ولی این عشق معمولاً از عمر چندانی برخوردار نیست و زمانی که شور اولیه آن از بین برود می توان انتظار داشت که رابطه زناشویی نیز که براساس چنین عشقی استوار گردیده است، متزلزل شده و از هم بپاشد (تایلور و همکاران،^۲ ۲۰۰۰؛ به نقل از بستان نجفی، ۱۳۸۵). خیانت، عبور فرد از مرز رابطه زناشویی با برقراری صمیمیت فیزیکی یا عاطفی با فردی خارج از حیطه زناشویی است (دریگوتاس و همکاران،^۳ ۱۹۹۹). یکی از عواملی که زوج ها در پیشگیری از خیانت در اولین قدم شکست می خورند این است آنها چنین فرض می کنند که معتقد به تک همسری هستند و به همین دلیل جهت پیشگیری از خیانت اقدامی نمی کنند. اما صرفاً اعتقاد به تک همسری از خیانت بیشتر افراد، پیشگیری نمی کند و هیچ کس از این مسأله مستثنی نیست (واوگان،^۴ ۲۰۰۸).

اما نیازهای ارضا نشده تأثیری قدرتمند دارند. آن قدر قدرتمند که اشخاص تمایل پیدا کنند همسر، فرزندان، شغل و باورهای خود را فدا کنند تا نیازهای عاطفیشان برطرف شود. عشق یکی از قدرتمندترین هیجاناتی است که انسان تجربه می کند و رهایی از آن بسیار مشکل است (هارلی و چالمرز، ترجمه حسینی و آرام نیا، ۱۳۸۵).

بخشش به عنوان یک مداخله مؤثر برای مشکلاتی از قبیل خشم و افسردگی، مسائل و مشکلات در ارتباط با خانواده اصلی، آسیبهای جنسی، اختلالات شخصیت، احساس گناه، طلاق و خیانت به کار می رود. بخشش اشاره به صرفه نظر کردن از خشم و رنجش نسبت به فرد خاطی دارد (ماکاسکیل، ۲۰۰۵). کاهش احساسات منفی و افزایش احساسات مثبت مهم ترین جنبه های بخشش است که بیشتر مورد توافق قرار گرفته است (رای و همکاران،^۵ ۲۰۰۱).

^۱ Marital infidelity

^۲ Taylor & et al

^۳ Drigotas & et al

^۴ Vaughan

^۵ Rye & et al

ارتباط با افراد دیگر، عموماً بخش عمده ای از زندگی افراد را تشکیل می‌دهد. بزرگسالان نوعاً در اقدام به تک‌همسری گزینی، در زمان جوانی بدنبال ایجاد یک رابطه صمیمانه انحصاری هستند (سیدمن و رایدر،^۶ ۱۹۹۴). تقریباً تمامی افراد متأهل یا کسانی که با شریک جنسی خود زندگی می‌کنند، انتظار دارند شریک آنها از نظر جنسی و احساسی به آنها وفادار باشد، ولیکن میزان شیوع خیانت نیز بسیار قابل توجه است (تریاس و گیسن،^۷ ۲۰۰۰). خیانت جنسی برای افراد در تمام سنین، یکی از عمده‌ترین دلایل شکستن قواعد ازدواج و تعهد است (شپارد، نلسون، و آندرولی ماتیس،^۸ ۱۹۹۵) و به شدت بر عملکرد و ثبات رابطه اثر می‌گذارد، قواعد رابطه را برهم می‌زند، خلاف انتظارات طرف مقابل بوده؛ همچنین اعتمادی را که رابطه براساس آن شکل گرفته مخدوش می‌نماید (پرویتی و آماتو،^۹ ۲۰۰۴). این خیانت‌ها ممکن است بعنوان یک عامل تسهیل‌کننده عمل کرده و نارضایتی‌های بنیادی در ازدواج را ظاهر سازد که این مشکلات در نهایت ممکن است منجر به طلاق گردد (سادوک و سادوک، ترجمه رضایی، ۱۳۹۴).

در پژوهشی با هدف بررسی رابطه ی بین سبک های فرزند پروری، دلبستگی و تعهد زناشویی در دانشجویان زن متأهل توسط قنبری هاشم آبادی و همکاران (۱۳۹۰) به روش همبستگی انجام گرفت. نتایج نشان داد که بین سبک فرزند پروری و دلبستگی به صورت کلی رابطه وجود دارد. و نیز، نتایج حاکی از این بود که به صورت کلی بین سبک دلبستگی و تعهد زناشویی رابطه ی معنا داری وجود ندارد. بنابراین فرضیه ی دوم به صورت کلی رد شد. هم چنین، بین سبک فرزند پروری و تعهد زناشویی به صورت کلی رابطه معنادار یافت گردید و از این رو، فرضیه سوم پژوهش تأیید گردید.

در پژوهشی دیگر تحت عنوان نقش پیش بینی کنندگی عملکرد جنسی و کیفیت ارتباط بر تعهد زناشویی زوجها توسط فرج نیا و همکاران به روش همبستگی و تحلیل رگرسیون مورد بررسی قرار گرفتند که نتایج حاصل از تحلیل داده ها نشان داد بین هر سه متغیر پژوهش رابطه مثبت وجود دارد و بر اساس تحلیل رگرسیون گام به گام، بین نقش پیش بینی کنندگی کیفیت ارتباط و عملکرد جنسی بر تعهد زناشویی، توان پیش بینی کنندگی قوی تر برای کیفیت ارتباط در مقایسه با عملکرد جنسی بدست آمد به این صورت که کیفیت ارتباط به تنهایی ۱۲ درصد واریانس تعهد را تبیین می کرده و عملکرد جنسی در حضور کیفیت ارتباط ۸ درصد واریانس تعهد را تبیین می کند. همچنین از بین مؤلفه های عملکرد جنسی، تنها مؤلفه تحقق جنسی ($R=0.25$) و از بین مؤلفه های کیفیت ارتباط، تنها مؤلفه سبک های ارتباطی ($R=0.43$) دارای نقش پیش بینی کنندگی برای تعهد شخصی زناشویی بودند.

در پژوهشی با عنوان بررسی علل خیانت زوجین در شهر بوشهر که توسط آقا جان بگلو و مطهرنیا (۱۳۹۳) انجام گردید نتایج نشان داد که بین (رضایت از روابط جنسی، رضایت زناشویی، ارتباطات زوجین، مدت زمان ازدواج، تماشای برنامه های ماهواره ای، اعتقادات مذهبی، حل تعارضات) و خیانت زوجین رابطه معنا داری وجود دارد.

زندگی پور و همکاران (۱۳۸۷) در پژوهشی با عنوان رابطه بخشش خیانت همسر و سلامت روان زنان متأهل که بر روی ۵۷ نفر از زنان مراجعه کننده به مراکز مشاوره، که با مشکل خیانت همسر مواجه بودند انجام شد، به این نتیجه رسیدند که بین

^۶ - Sydman and Ryder

^۷ - Shepard, Nelson, and roll-matisse

^۹ - Preivity & Amato

مراحل بخشش و سلامت روان رابطه معناداری وجود دارد. نتایج به دست آمده از این پژوهش بیانگر آن است که بخشش اثر مثبت و معناداری بر سلامت زنان آسیب دیده از خیانت همسر دارد. همچنین بین مراحل بخشش خیانت همسر و افسردگی و اضطراب رابطه معناداری وجود دارد. به آنچه گفته شد هدف از پژوهش حاضر پیش بینی بخشش خیانت فرضی زنان متأهل جزیره براساس پیش بینی کننده های فردی و خانوادگی است. با استناد به آنچه گفته شد فرضیه زیر قابل تدوین است:

متغیرهای خانوادگی (سن همسر، مدت ازدواج، تعداد فرزندان، میزان حمایت خانواده، روش های آشنایی پیش از ازدواج و تعهد زناشویی)، بخشش خیانت فرضی همسران در زنان متأهل را پیش بینی می کنند.

روش تحقیق

این تحقیق از نظر هدف جز تحقیقات کاربردی از لحاظ روش توصیفی- پیمایشی و از حیث گردآوری داده ها از نوع همبستگی می باشد. جامعه آماری، مشتمل بر زنان متأهل منطقه ۳ شهر تهران که مراجعه کننده به مراکز مشاوره منطقه ۳ شهر تهران بودند انتخاب شدند. برای انتخاب نمونه از روش نمونه گیری در دسترس یا اتفاقی ۲۰۰ نفر انتخاب گردید. ابزار جمع آوری اطلاعات نیز دو پرسشنامه متغیرهای خانوادگی و تعهد زناشویی می باشد.

پرسشنامه محقق ساخته متغیرهای خانوادگی: این پرسشنامه محقق ساخته شامل چهار سوال درباره رابطه فامیلی، مدت زمان زندگی مشترک و تعداد فرزندان می باشد. سوالات پرسشنامه بدین قرارند که آیا با همسران رابطه فامیلی دارید؟ چگونه با همسران آشنا شدید؟ مدت زمان زندگی مشترک شما چند سال است؟ تعداد فرزندان شما چند تاست؟ گزینه های این پرسشنامه به صورت بسته پاسخ می باشد. حداقل و حداکثر نمره پرسشنامه ۴ تا ۱۳ امتیاز می باشد. روایی صوری این پرسشنامه توسط متخصصان و اساتید تایید شده است.

پرسشنامه تعهد زناشویی: این پرسشنامه میزان پایبندی افراد به همسر و ازدواجشان و ابعاد آن را اندازه گیری می کند. این پرسشنامه به وسیله آدمز و جونز (۱۹۹۷) برای مقاصد پژوهشی تهیه و تدوین شده و سه بعد تعهد زناشویی را اندازه گیری می کند که شامل تعهد شخصی، تعهد اخلاقی و تعهد ساختاری. آدمز و جونز (۱۹۹۷) در ۶ پژوهش گوناگون به منظور بدست آوردن پایایی و روایی پرسشنامه آن را در مورد ۴۱۷ نفر متأهل، ۳۴۷ نفر مجرد و ۴۶ نفر مطلقه اجرا کردند. در این مطالعات همبستگی هر پرسشنامه از بیش ترین حمایت تجربی و نظری برخوردار بود. آدمز و جونز میزان پایایی هر یک از مقیاس های این پرسشنامه در مورد نمونه ی یاد شده به این شرح به دست آوردند: تعهد شخصی ۰/۹۱، تعهد اخلاقی ۰/۸۹ و تعهد ساختاری ۰/۸۶. هر پرسشنامه دارای یک مقیاس ۵ درجه ای: کاملاً مخالفم، نظری ندارم، موافقم، و کاملاً موافقم است که به هر گزینه ای نمره ای ۱ تا ۵ تعلق می گیرد. به گزینه ی کاملاً موافقم نمره ی ۵ و به گزینه ای کاملاً مخالفم نمره ۱ داده می شود. بیش تر پرسش های پرسشنامه به صورت مستقیم کدگذاری می شوند دامنه ی کلی نمره های افراد بین ۱ تا ۱۷۲ نمره است و نمره ی بالاتر در این پرسشنامه، بالا بودن تعهد کلی زوجین را نشان می دهد (قنبری هاشم آبادی و همکاران، ۱۳۹۰).

مقیاس ۱۵ سوالی بخشش خیانت همسر: این مقیاس از ۱۵ پرسش پنج گزینه ای لیکرتی (کاملاً موافق تا کاملاً مخالف) تشکیل، برای سنجش بخشش نسبت به فرد خاطی طراحی شده است. تحلیل عاملی، دو عامل را نشان داده است؛ یک عامل ماده هایی را دربرمی گیرد که بیانگر نبود افکار، احساسات و رفتار منفی درباره فرد خاطی است (نبود منفی)؛ عامل دیگر، بیانگر

وجود افکار، احساسات و رفتار مثبت درباره فرد خاطی است (وجود مثبت). بنابراین، مقیاس حاضر هم پاسخ‌های منفی و هم پاسخ‌های مثبت را می‌سنجد. پرسش‌ها بین ۱ تا ۵ نمره‌گذاری می‌شود. نمره‌های بالا بیانگر بخشش و نمره‌های پایین نشانه عدم بخشش است. این مقیاس در سال ۱۹۹۸ برای سنجش واکنش زنان نسبت به بدی که در رابطه عاشقانه خود دیده بودند، ساخته شد؛ اما بعدها پرسش‌های آن به گونه‌ای تغییر پیدا کرد که همه افراد و هر نوع بدی را دربرگیرد. بین این مقیاس و مقیاس بخشش انزایت، همبستگی مثبت به دست آمده و بین این مقیاس و مقیاس‌های دین‌داری، سلامت معنوی، امید و اشتیاق اجتماعی، همبستگی مثبت و مقیاس‌های صفت خشم و حالت خشم همبستگی منفی به دست آمده است ($N=287, P<0.0001$) اعتبار آلفای کرونباخ آن نیز 0.87 گزارش شده است. در پژوهش حاضر، پس از ترجمه پرسش‌نامه، بررسی روایی محتوا و مطابقت آن با نسخه اصلی، اعتبار آلفای کرونباخ آن بر روی نمونه تحقیق 0.83 به دست آمد.

برای تجزیه و تحلیل داده‌ها در آمار توصیفی از فراوانی، درصد فراوانی، فراوانی تجمعی، فراوانی، میانگین و انحراف استاندارد، و دز سطح آمار استنباطی از ضریب همبستگی پیرسون، آزمون تحلیل رگرسیون استفاده شده است.

یافته‌ها

در این بخش ابتدا بررسی‌های حاصل با استفاده از شاخص‌های آمار توصیفی انجام و سپس یافته‌های حاصل از اجرای آزمون‌های آماری جهت پاسخ به فرضیات پژوهشی ارائه شده است.

جدول ۱. میانگین و انحراف استاندارد سن، مدت ازدواج و آشنایی قبل از ازدواج آزمودنی‌ها

متغیر	میانگین	انحراف استاندارد	کمینه	بیشینه
سن	۳۵/۰۶	۹/۶۰	۲۱	۷۲
سن همسر	۳۸/۸۲	۱۰/۶۷	۲۲	۷۳
مدت ازدواج	۱۱/۳۶	۱۰/۲۴	۰	۴۳
فاصله آشنایی تا ازدواج	۲/۴۷	۲/۳۵	۰	۹

بر اساس جدول فوق میانگین و انحراف استاندارد سنی زنان متأهل مورد بررسی $35/06 \pm 9/60$ سال بوده است. میانگین سنی همسران آنها نیز $38/82 \pm 10/67$ سال بوده است. میانگین مدت ازدواج آزمودنی‌های این پژوهش $11/36$ سال و نهایتاً فاصله آشنایی تا ازدواج آنها بطور میانگین $2/47$ سال بدست آمده است.

فصلنامه مطالعات و تحقیقات در علوم رفتاری

سال سوم، شماره ۶، بهار ۱۴۰۰

جدول ۲. توزیع فراوانی نوع آشنایی با همسر

نوع آشنایی	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی تجمعی
نسبت خانوادگی	۳۷	۱۸/۵	۱۸/۵
آشنایی خانوادگی	۳۲	۱۶	۳۴/۵
معرفی دیگران	۵۳	۲۶/۵	۶۱
آشنایی اینترنتی	۷	۳/۵	۶۴/۵
آشنایی در محل تحصیل	۴۲	۲۱	۸۵/۵
پیشنهاد دوستی	۱۹	۹/۵	۹۵
سایر	۱۰	۵	۱۰۰
مجموع	۲۰۰	۱۰۰	-

براساس اطلاعات مندرج در جدول (۲)، ۳۷ نفر زنان نوع آشنایی با همسر را نسبت خانوادگی بیان کردند. ۳۲ نفر آشنایی خانوادگی را بیان کردند. ۵۳ نفر این آشنایی را از طریق معرفی دیگران بیان کردند. ۷ نفر آشنایی اینترنتی را مطرح کردند. ۴۲ نفر آشنایی خود با همسرشان را در محل تحصیل عنوان کردند. ۱۹ نفر دوستی با همسر را بیان کردند. و ۱۰ نفر هم سایر انواع آشنایی را ذکر کردند. نمودار این توزیع فراوانی در شکل ۴-۴ ارائه شده است.

جدول ۳. میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای تعهد زناشویی و بخشش

متغیر	میانگین	انحراف استاندارد
تعهد زناشویی کلی	۱۲۹	۱۵
تعهد زناشویی: تعهد اخلاقی	۳۴	۵,۰۵
تعهد زناشویی: تعهد شخصی	۲۹	۶
تعهد زناشویی: تعهد ساختاری	۶۴	۷
بخشش	۴۶	۵

براساس اطلاعات جدول (۳) میانگین و انحراف استاندارد خیانت فرضی ۴۶ ± ۵ بوده است. میانگین و انحراف استاندارد تعهد زناشویی کل ۱۲۹ ± ۱۵ بوده است. این میانگین برای بخشش $۴۶/۹۵ \pm ۵/۴۶$ بوده است.

بررسی فرضیه پژوهش: متغیرهای خانوادگی و تعهد زناشویی بخشش خیانت فرضی همسران در زنان متأهل را پیش‌بینی می‌کنند.

پیش از انجام آزمون تحلیل کوواریانس جهت بررسی مفروضه نرمال بودن داده‌ها از آزمون کالموگروف-اسمیرنوف استفاده شد. نتایج حاصل از بررسی این پیش فرض در مورد نمرات تعهد زناشویی و خرده مؤلفه‌های آن با بخشش در جدول (۴) آمده است.

جدول ۴: نتایج آزمون کولموگروف-اسمیرنوف

مؤلفه و خرده مؤلفه‌ها	آماره Z	سطح معناداری
تعهد زناشویی کل	۰/۶۳۲	۰/۸۱۹
تعهد زناشویی: تعهد اخلاقی	۰/۶۲	۰/۷۱
تعهد زناشویی: تعهد شخصی	۰/۵۹۳	۰/۸۳
تعهد زناشویی: تعهد ساختاری	۰/۶۰۲	۰/۷۹۲
بخشش	۰/۸۲۹	۰/۴۹۷

همان‌طور که در جدول (۴) می‌بینیم مقدار آماره Z برای هیچ یک از متغیرهای تعهد زناشویی و ویژگی‌های خانوادگی معنادار نمی‌باشد ($P > ۰/۰۵$)، می‌توان نتیجه گرفت که توزیع نمرات متغیرها نرمال می‌باشد و پیش فرض نرمال بودن توزیع نمرات متغیرها رعایت گردیده است و می‌توان از آزمون‌های پارامتریک برای بررسی فرضیه‌های پژوهش استفاده کرد.

برای بررسی این فرضیه با توجه به رعایت شدن پیش فرض‌های آماری، از آزمون تحلیل رگرسیون استفاده کرده‌ایم؛ بدین ترتیب نمره کل بخشش به عنوان متغیر ملاک و نمره تعهد زناشویی و متغیرهای خانوادگی و زیر مؤلفه‌های آن‌ها به عنوان متغیر پیش‌بین وارد معادله رگرسیون شدند که نتایج این آزمون در جدول (۵) موجود می‌باشد.

جدول ۵: خلاصه نتیجه تحلیل رگرسیون با متغیر ملاک بخشش زنان متأهل از خیانت فرضی همسرانشان

متغیر وارد شده به معادله	ضریب همبستگی (R)	ضریب تعیین (R^2)	F	سطح معناداری
متغیرهای خانوادگی و تعهد زناشویی	۰/۱۲	۰/۰۵	۱/۷۳۲	۰/۰۴۸

فصلنامه مطالعات و تحقیقات در علوم رفتاری

سال سوم، شماره ۶، بهار ۱۴۰۰

در جدول (۵) متغیرهای خانوادگی و زناشویی وارد معادله شدند که ۰/۰۵ درصد از تغییرات بخشش زنان را تبیین می نمایند. آماره F برای متغیرهای خانوادگی ($F=1/732$) که در سطح اطمینان ۰/۹۵ معنادار می باشد نشان می دهد که مقدار همبستگی و ضریب تعیین بدست آمده معنادار هستند.

در جدول زیر میانگین، انحراف استاندارد و ضرایب همبستگی متغیرهای پیش بین خانوادگی و تعهد زناشویی با بخشش آمده است.

جدول ۶: ماتریس همبستگی متغیرهای خانوادگی پژوهش با میزان بخشش

متغیر	میانگین	انحراف استاندارد	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸
۱. بخشش	۶	۵	۰/۲۸	۰/۶۳	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰/۲۷	۰/۶۶	۰/۱۷۸	۰/۲۶	۰/۱۱۶	۰/۱۱۹	۰/۱۲۵	۰/۱۲۵
۲. سن همسر	۲۸	۱۰	۰/۳	۰	۰/۱	۰	۰	۰/۱۶۴	۰	۰	۰	۰/۲۵	۰/۱۱۲	۰/۱۱۳	۰/۵۴	۰/۳۳	۰/۵۳	۰/۳۸	۰/۴۶	۰/۳۲
۳. تحصیلات همسر	-	-	۰/۱	۰	۰	۰	۰	۰/۱۹	۰/۶۹	۰/۲۴	۰/۰۶	۰/۱۴	۰/۹۱	۰/۵۶	۰/۳۷	۰/۵۵	۰/۳۷	۰/۴۳	۰/۴۳	۰/۳۱
۴. مدت ازدواج	۱	۱۰	۰/۲	۰/۹	۰	۰	۰	۰/۷۴	۰	۰	۰	۰/۱۴	۰/۱۱۵	۰/۱۰۷	۰/۷۵	۰/۸۴	۰/۸۲	۰/۳۴	۰/۳۵	۰/۵۹
۵. حمایت خانواده	-	-	۰/۲	۰/۶۹	۰	۰	۰	۰/۲۳	۰/۱۱	۰/۴۹	۰/۵۶	۰/۴۷	۰/۳۶	۰/۷۴	۰/۷۴	۰/۱۱	۰/۷۴	۰/۷	۰/۴	۰/۳۱
۶. تعداد فرزندان	-	-	۰/۴	۰/۴	۰	۰	۰	۰/۷۴	۰/۱۱	۰/۳۰	۰/۱۱	۰/۱۱	۰/۱۱	۰/۱۵	۰/۷۰	۰/۵۲	۰/۹۹	۰/۹۹	۰/۵۰	۰
۷. فاصله آشنایی تا ازدواج	۲	۲	۰/۵۰	۰/۰۶	۰	۰	۰	۰/۳۳	۰/۴۹	۰/۳۰	۰/۴۹	۰/۱۴	۰/۲۰	۰/۱۶	۰/۷۹	۰/۱۹	۰/۸۹	۰/۱۵	۰/۸۰	۰/۷۱
۸. آشنایی خانوادگی	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۹. معرفی به وسیله دیگران	-	-	۰/۴۹	۰/۱۵	۰/۴	۰/۱۴	۰/۱۱	۰/۵۶	۰/۱۱	۰	۰	۰	۰/۱۱	۰/۱۵	۰/۱۴	۰/۱۴	۰/۱۴	۰/۷۸	۰/۲۲	۰/۴
۱۰. اینترنت	-	-	۰/۷	۰/۲	۰/۹۱	۰	۰/۱۵	۰/۴۷	۰/۹۳	۰/۲۰	۰/۱۵	۰	۰	۰/۹۸	۰/۶۲	۰/۹۱	۰/۴۴	۰/۵۶	۰/۸۷	۰/۱۸

نوع آشنایی پیش از ازدواج

فصلنامه مطالعات و تحقیقات در علوم رفتاری

سال سوم، شماره ۶، بهار ۱۴۰۰

۰/۰۲۴	۰۲۵	۰۲۸	۰۲۸	۰۱۷	۰۴۴	۰/۱۲	۰/۱۱	۰۰۹۸	۰	۰	۰/۱۴	۰/۲۰	۰/۱۶	۰/۱۷	۰/۲۷	۰۰۹	-	-	۱۱. آشنایی- محل- تحصیل/کار	
۰/۰۰۴	۰۳۱	۰/۰۷	۰۲۱	۰۷۴	۰۱۲	-	۰۶۲	۰/۱۶	۰	۰/۱۶	۰۱۵	۰۳۶	۰۷۵	-	-	-	-	-	۱۲. پیشنهاد دوستی	
۰/۰۶۵	۰۹۶	۰/۲۹	۰۲۱	۰	-	۰/۱۲	۰۹۱	۰	۰	۰۷۹	۰۷۰	۰۷۴	۰	۰/۵۶	۰/۵۴	۰/۷۸	-	-	۱۳. نسبت خانوادگی	
۰/۰۳۳	۰۱۳	۰/۱۳	۰۸۳	-	۰/۱۱	۰/۷۴	۰/۱۲	۰۲۵	۰/۱۴	۰	۰/۱۹	۰۵۲	۰۸۴	۰/۲۷	۰/۳۳	۰/۳۶	-	-	۱۴. سایر	
۰/۷۷	۴	۱۸	۱۶	-	۸	۲	۲	۴۴	۰/۵۶	۱	۸	۵	۸	۱۲	۰	۵	۱۶	۵	۴۳	۱۵. تعهد شخصی
۰/۸۴	۰	۱۸	۱۳	۱۹	۷/۱	۷/۱	۱۱	۱۷	۸	۷	۱	۹	۰	۲	۳	۳	۱۹	۶	۹۲	۱۶. تعهد اخلاقی
۰/۸۴	۰	۱۸	۴۶	۱	۹۶	۳	۲۶	۱۳	۱۲	۲	۸	۵	۰	۳	۴	۴۶	۱۵	۷	۴۶	۱۷. تعهد ساختاری
-	۰/۸۴	۰/۶	۰/۸۰	۰۳۳	۰۶۵	۰/۲۵	۰/۱۸	۰۴۰	۰۷۱	۰/۱۰	۰۳۱	۰۵۹	۰/۳۱	۰/۳۲	۰/۵	۱۵	۲۹	-	۱۸. تعهد زناشویی کل	

تعهد زناشویی

همان‌طور که در جدول بالا مشاهده می‌شود تعهد زناشویی زوجین زنان بیشترین همبستگی را با بخشش دارد (۰/۲۵) و زوجینی که تعهد زناشویی بیشتری دارند بیشتر احتمال دارد خیانت همسر را ببخشند. همچنین آشنایی از طریق اینترنت با میزان بخشش زنان نسبت به خیانت فرضی همسرانشان بالاترین همبستگی منفی را دارد و زنانی که به صورت اینترنتی با همسرانشان آشنا شده‌اند کمتر احتمال دارد که خیانت همسرانشان را ببخشند.

همچنین برای مشخص شدن تأثیر متغیر وارد شده به معادله رگرسیونی بر متغیر بخشش زنان متأهل به جدول شماره (۷) مراجعه می‌کنیم.

جدول ۷: ضرایب رگرسیونی استاندارد و غیراستاندارد متغیر پیش بین

متغیرهای خانوادگی	ضرایب استاندارد		خطای استاندارد	B	سطح معنی داری	t
	ضرایب	بتا				
ثابت			۴/۶۲	۳۶/۸۳		۷/۹۸
سن همسر	-۰/۰۷	-	۰/۰۶	-۰/۰۴		-۰/۵۵
مدت ازدواج	۰/۱۴		۰/۰۸	۰/۰۷		۰/۹۴
حمایت خانواده	-۰/۰۸		۰/۸۷	-۰/۹۹		۱/۱۳
تعداد فرزندان	-۰/۱۲		۰/۵۷	-۰/۶۴		۱/۱۲
فاصله آشنایی تا ازدواج	-۰/۰۳		۰/۱۷	-۰/۰۷		۰/۴۳
معرفی به وسیله دیگران	۰/۱۳		۱/۲۵	۱/۶۲		۱/۳۰
اینترنت	-۰/۰۹		۲/۲۹	-۲/۶۸		۱/۱۷
آشنایی در محل تحصیل یا کار	۰/۰۷		۱/۳۲	۰/۹۷		۰/۷۴
پیشنهاد دوستی	۰/۱۲		۱/۵۸	۲/۱۶		۱/۳۶
نسبت خانوادگی	۰/۱۷		۱/۳۳	۲/۳۷		۱/۷۷
سایر	۰/۰۳		۲/۰۱	۰/۷۹		۰/۳۹
تعهد شخصی	-۰/۱۳		۰/۱۰	-۱/۱		۱/۰۵
تعهد اخلاقی	-۰/۰۵		۰/۱۳	-۰/۰۵		۰/۴۳
تعهد زناشویی کل	۰/۳۹		۰/۰۶	۰/۱۴		۲/۲۵

نوع آشنایی پیش از ازدواج

تعهد زناشویی

نتایج جدول بالا نشان می‌دهد که از متغیرهای پیش بین خانوادگی؛ نسبت خانوادگی زوجین و میزان تعهد زناشویی زنان پیش بینی معنی داری از میزان بخشش آنان از خیانت همسرانشان انجام می‌دهند.

یافته‌های این جدول همچنین نشان می‌دهد که با افزایش ۱ انحراف استاندارد تعهد زناشویی زنان، میزان بخشش آنان ۰/۳۹ انحراف استاندارد افزایش خواهد یافت.

به‌طور کلی می‌توان گفت که متغیرهای خانوادگی پیش‌بینی معنی‌داری از بخشش می‌کنند ($F_{15,184}=732/1$ و $P<0/05$) و این مدل ۰/۰۵ از واریانس بخشش را توجیه می‌کند.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از انجام پژوهش حاضر بررسی رابطه بین تعهد زناشویی و ویژگی‌های خانوادگی با در بخشش خیانت در زنان متأهل شهر تهران بود. یافته‌های پژوهش نشان داد که تمامی متغیرهای خانوادگی (سن همسر، تحصیلات همسر، مدت ازدواج، حمایت خانواده، تعداد فرزندان فاصله آشنایی تا ازدواج و نوع آشنایی پیش از ازدواج که خود شامل معرفی به وسیله دیگران-اینترنت-

آشنایی در محل تحصیل یا کار- پیشنهاد دوستی- نسبت خانوادگی) به استثنای نسبت خانوادگی (با سطح معناداری ۰/۰۸) و متغیرهای تعهد زناشویی (شخصی، اخلاقی) در سطح اطمینان ۰/۹۵، مقدار معناداری آن‌ها کوچکتر از ۰/۰۵ می‌باشد و پیش بینی معنی داری از میزان بخشش زنان از خیانت همسران انجام می‌دهند. به‌طور کلی ضریب همبستگی مربوط به رابطه بین متغیرهای خانوادگی و تعهد زناشویی با بخشش خیانت همسران و عدد معناداری رابطه نشان دهنده این است که آزمون مربوط در سطح اطمینان ۰/۹۵، معناداری رابطه را تأیید می‌کند. نتایج ضریب رگرسیونی استاندارد و غیر استاندارد نیز نشان داد که از متغیرهای پیش بین خانوادگی؛ نسبت خانوادگی زوجین و میزان تعهد زناشویی زنان پیش بینی معنی داری از میزان بخشش آنان از خیانت همسرانشان را نشان می‌دهد.

یافته‌های برخی پژوهش‌های با یافته‌های این پژوهش همسو و برخی ناهمسو بوده است. پژوهش آقا جان بگلو و مطهرنیا (۱۳۹۳) در تحقیق خود با عنوان بررسی خیانت زوجین در شهر بوشهر انجام دادند به این نتیجه رسیدند که بین ارتباط زوجین و مدت زمان ازدواج با خیانت زوجین رابطه معناداری دارد. پر جرأت (۱۳۹۴) نیز در یافته‌های پژوهش خود به این نتیجه رسید که نمره ویژگی‌های شخصیتی زنان خیانت بیشتر از زنان فاقد خیانت است و برعکس. نمره زنان فاقد خیانت در ویژگی‌های شخصیتی (برون‌گرایی و با وجدان بودن) بیشتر از نمره خیانت است. همچنین میزان وجدان‌گرایی در زنان خیانت کرده نسبت به زنان عادی کمتر است.

در ارتباط با رابطه اینترنت و میزان خیانت یافته‌های آویرام (۲۰۰۵) حاکی از آن بود که روابط فرازناشویی اینترنتی، هم عوامل درون فردی (نظیر ویژگی‌های شخصیتی) و هم عوامل بین فردی (نشیر رضایت جنسی و زناشویی) دخیل هستند. آنها دریافتند که عوامل درون فردی نسبت به عوامل بین فردی تأثیر بیشتری در خیانت اینترنتی دارند.

همچنین نازنین هنرپروران رد تحقیق خود با عنوان " بررسی اثربخشی رویکرد پذیرش و تعهد بر بخشش و سازگاری زناشویی زنان آسیب دیده از خیانت همسر" هماهنگ است. رویکرد درمانی پذیرش و تعهد (ACT) یک رویکرد درمانی جدید بوده و از فرآیند پذیرش، تمرکز ذهنی، تعهد و فرآیندهای تغییر رفتار به منظور ایجاد انعطاف‌پذیری روانی استفاده می‌کند. برای درمان زنان آسیب دیده از خیانت رویکرد مناسبی می‌باشد. نتایج این تحقیق در کل بیانگر آن است که رویکرد پذیرش و تعهد می‌تواند موجب افزایش گذشت و روابط صمیمانه ناشی از خیانت همسر گردد. همچنین دریگوتاس و همکاران، ۱۹۹۹؛ فلدمن و کافمن ۱۹۹۹؛ فلدمن و همکاران، ۲۰۰۰؛ گلاس و رایت، ۱۹۸۸؛ روسکو و همکاران، ۱۹۸۸ در تحقیقات خود کمبود تعهد و علاقه مفرط برای برقراری رابطه عاشقانه (آشنایی قبل از ازدواج) را به عنوان دلایلی برای اقدام افراد به خیانت برشمرده‌اند. همچنین فریگر (۲۰۰۶) در پژوهشی با عنوان " پیش‌بینی خیانت، نقش دل‌بستگی، سبک‌های عشق ورزی و مدل سرمایه گذاری" به این نتیجه رسید که هر چه تعهد در زندگی زناشویی بالاتر باشد، افراد کمتر درگیر رابطه فرازناشویی می‌شوند.

^۱Aviram

^۲Acceptance and commitment therapy (ACT)

در تبیین یافته‌های این فرضیه می‌توان گفت که زنانی که تعهد زناشویی بالایی دارند احتمال این که بخشش خیانت شوهران خود را بپذیرند بیشتر، بالعکس. وفاداری، تعهد، گذشت و عشق، به عنوان عوامل مرتبط با تعهد زناشویی می‌تواند استحکام زندگی زوجین را ممکن سازد و اگر خیانتی از طرف همسران زنان متعهد صورت گیرد احتمال بخشش آنها بیشتر می‌شود. آشنایی افراد در فضای مجازی و اینترنت که در نهایت به ازدواج منجر شود، اگر بعد از ازدواج خیانتی از سوی یکی از طرفین یا هر دو صورت گیرد احتمال بخشش خیانت در این نوع از ازدواج‌ها پایین خواهد بود.

یافته‌های این پژوهش در کل فرضیات تحقیق را تأیید می‌کند و نشان می‌دهد که متغیرهای فردی و خانوادگی مورد ارزیابی در مطالعه توان پیش بینی کنندگی میزان بخشش زنان از خیانت فرضی همسرانشان را دارند و فرضیه‌های پژوهش تأیید می‌شوند که می‌توان برای کاهش خیانت زناشویی استفاده عملی نمود.

از جمله محدودیت‌های این پژوهش این بود که فقط در منطقه ۳ تهران انجام شده و احتمال عدم تعمیم پذیری نتایج تحقیق به بخشش خیانت همسران در سایر شهرستان‌های کشور وجود دارد.

با توجه به اینکه تمرکز اصلی خانواده‌ها بر سریال‌های ماهواره‌ای فارسی‌زبان که بر محور خیانت زوجین می‌چرخد و تعهد و پایبندی به ازدواج و زندگی خانوادگی بسیار کم رنگ جلوه داده می‌شود؛ بنابراین با توجه به یافته‌های این پژوهش پیشنهاد می‌شود که نهادهای مربوطه جهت تحکیم روابط زناشویی، می‌توانند از مدل‌ها، فرضیه‌ها و رویکردهای حاکم در این تحقیق استفاده جهت اصلاح روابط زناشویی استفاده کنند.

منابع

- کرمی، جهانگیر؛ زکی‌بی، علی؛ محمدی، امید؛ حق‌شناس، شریفه. (۱۳۹۴). نقش عوامل روانی و اجتماعی در پیش بینی نگرش به روابط خارج از چهارچوب زناشویی در زنان متأهل و ارائه یک مدل براساس عوامل مربوط. *فصلنامه مطالعات زنان*، ۳(۱۳): ۱۲۹-۱۵۲.
- بستان نجفی (۱۳۸۵). *اسلام و جامعه شناسی خانواده*، قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.
- هارلی، ا. ویلارد، ه. چالمرز، ج. (۱۳۸۵). *رهایی از خیانت‌های زناشویی*. ترجمه شمس‌الدین حسینی و الهام آرام نیا، تهران: نسل نو اندیش.
- سادوک، بنیامین جیمز و سادوک، ویرجینیا آلکوت. (۲۰۱۴). *کاپلان و سادوک خلاصه روانپزشکی (چاپ هشتم)*. ترجمه: فرزین رضایی (۱۳۹۴). تهران: نشر ارجمند.
- قنبری هاشم آبادی، بهرام علی؛ حاتمی ورزنده، ابوالفضل؛ اسمعیلی، معصومه؛ فرحبخش، کیومرث. (۱۳۹۰). رابطه‌ی بین سبک‌های فرزند پروری، دلبستگی و تعهد زناشویی در زنان متأهل دانشگاه علامه طباطبایی. *فصلنامه علمی-پژوهشی جامعه‌شناسی زنان*، ۳: ۶۰-۳۹.

-
- آقاجان بگلو، سوسن؛ مطهر نیا، ثریا. (۱۳۹۳). بررسی علل خیانت زوجین در شهر بوشهر. کنگره بین‌المللی فرهنگ و اندیشه دینی، سیویلیکا.
- زندگی پور، طیبیه؛ شفیعی نیا، اعظم و حسینی، فاطمه (۱۳۸۷). رابطه بخشش خیانت همسر و سلامت روان زنان متأهل. تازه‌ها و پژوهش‌های مشاوره، ۷(۲۸)، ۵۳-۶۶.
- Drigotas, S. M., Saftson, C. A. and Gentilia, T. (1999) 'An Investment Model Prediction Of Dating Infidelity', *Journal of Personality and social Psychology*, Vol. 77, No, 3, 509-524.
- Vauhgn S. (2008). Internet Infidelity: A Case of Intimacy With Detachment. *The Family Journal* . 16(1): 78-82.
- Rye M S, Loiacono D M, Folck C D, Olszewski B T, Heim T A, Madia B P. (2001). Evaluation of the psychometric properties of two forgiveness scales. *Current Psychology*. 203: 260-277.
- Treas, J. & Giesen, D. (2000). Sexual infidelity among married and cohabitating America. *Journal of Marriage and the Family*. 62, 48-60.
- Sheppard VJ., Nelson Es., Andreoli-Mathie V. (1995). Dating relationships and infidelity: attitudes and behaviors. *J Sex Marital Ther*, 21(3): 12-202.
- Fricker, J. (2006). *Predicting Infidelity: The Role of Attachment Styles, Lovestyles, and the Investment Model*, Unpublished Doctoral Thesis. Australia: Swinburne University of Technology.